

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 14 grudnia 2016 r.

Poz. 7600

UCHWAŁA NR XXIII/149/2016 RADY GMINY OSIEK

z dnia 28 listopada 2016 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad zabytkami Gminy Osiek na lata 2016-2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.) i art. 87 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.) po uzyskaniu opinii Małopolskiego Wojewódzkiego konserwatora Zabytków Rada Gminy Osiek uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Opieki nad zabytkami Gminy Osiek na lata 2016-2019” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Osiek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady
Jerzy Czerny

Załącznik
do Uchwały Nr XXIII/149/2016
Rady Gminy Osiek
z dnia 28 listopada 2016 r.

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI

I. Wstęp

Przedmiotem gminnego programu opieki nad zabytkami jest problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego gminy Osiek. Celem tego opracowania jest określenie głównych zadań i kierunków działań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami. Niniejsze opracowanie sporządzono zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. 2014 poz. 1446 z późn. zm.) oraz wytycznymi Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Gminny program opieki nad zabytkami ma również pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe gminy. Wskazane w programie działania ukierunkowane są na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Program ten, między innymi poprzez działania edukacyjne, ma też budzić w lokalnej społeczności świadomość wspólnoty kulturowej, roli i znaczenia lokalnych wartości i wspólnych korzeni. Wspólna dbałość o zachowanie wartości kulturowych wzmacnia poczucie tożsamości, wspiera identyfikację jednostki z tzw. małą ojczyzną.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Osiek na lata 2016 - 2019 podkreśla ważność obiektów zabytkowych dla naszej Gminy oraz wskazuje drogi dla osiągnięcia w przyszłości, pożądanego stanu zabezpieczenia i funkcjonalnego wykorzystania obiektów zabytkowych.

II. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami należy, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 446), do zadań własnych gminy.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o opiece nad zabytkami i ochronie zabytków (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.) nakłada na lokalne organy samorządowe obowiązek:

- uwzględniania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy,
- prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków,
- przekazywania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie nie dłuższym niż 3 dni przyjęte zawiadomienie o odkryciu przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem lub zabytkiem archeologicznym,
- sporządzania na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami.

Artykuł 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada odpowiednio na zarząd województwa, powiatu lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta) obowiązek sporządzania na okres 4 lat odpowiednio wojewódzkich, powiatowych lub gminnych programów opieki nad zabytkami.

Program opieki nad zabytkami ma na celu, w szczególności:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;

- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

III. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony dziedzictwa narodowego, w tym zabytków jest Konstytucja Rzeczypospolitej z dnia 2 kwietnia 1997 r., który to akt wskazuje w swoich zapisach, że ochrona zabytków jest obowiązkiem państwa i każdego obywatela.

Jednym z aktów prawa regulującym szczegółowo zasady ochrony zabytków jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2014 poz. 1446 z późn. zm.). Ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zachowanie zabytku, kontrolę stanu zachowania, zapobieganie zagrożeniom, uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu przestrzennym oraz w kształtowaniu środowiska. Odpowiedzialność za zabytek spoczywa na jego właścicielu, który ma obowiązek zachowania go w jak najlepszym stanie oraz umożliwić prowadzenie badań i prac konserwatorskich.

Przepisy dotyczące ochrony zabytków zostały także ujęte w wielu innych aktach prawnych regulujących różne dziedziny m. in. w:

- ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane,
- ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

IV. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011 – 2020

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011 – 2020 stanowi Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 roku. Strategia rozwoju województwa małopolskiego wskazuje, że unikalny charakter zasobów kultury oraz bogactwo krajobrazu kulturowego i przyrodniczego wymagają zmiany sposobu myślenia o kulturze i dziedzictwie regionalnym – w kontekście strategii gospodarczego rozwoju regionu. Nowe postrzeganie tych potencjałów powinno prowadzić do przypisania im roli ważnych czynników rozwoju społeczno-ekonomicznego, kreujących znaczną część regionalnego PKB w sferze usług i produkcji oraz generujących dodatkowe zatrudnienie. Dziedzictwo regionalne odnoszone do wyjątkowego potencjału kultury, historii i tożsamości regionalnej, ale również walorów przyrodniczych – powinno być traktowane, jako podstawowy element regionalnej szansy, warunkujący rozwój działalności opartej na przemysłach czasu wolnego.

We wskazanym w strategii obszarze Dziedzictwo i przemysły czasu wolnego wyznaczony został cel strategiczny: Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury. Wśród kierunków polityki rozwoju wskazanych dla tego celu strategicznego znajduje się Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej. Strategia postępowania dla danego kierunku oparta ma być na przejściu od pasywnej i biernej ochrony, polegającej głównie na działaniach konserwatorskich do efektywnego i racjonalnego zarządzania kulturą, zasobami dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego. Konieczne jest, zatem podejmowanie przedsięwzięć, których głównym celem będzie nie tylko kompleksowa ochrona i zachowanie zasobów

dziedzictwa kulturowego, ale również generowanie impulsów do dalszego ich rozwoju. Tak rozumiane działania powinny stanowić podstawę nowoczesnego modelu zarządzania kulturą, która umożliwi pełne wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych Małopolski. W tym celu niezbędne jest wdrożenie mechanizmów włączających dziedzictwo kulturowe w obieg gospodarczy przy zachowaniu priorytetowej roli dziedzictwa regionalnego. Ponadto należy dążyć, przy jednoczesnym eksponowaniu ich autentyzmu, do nadania zabytkom nowych funkcji poprzez określenie i upowszechnienie nowoczesnego modelu „użytkowania zabytków”. Model taki będzie łączył ich ochronę, zwiększenie dostępności, poszukiwanie nowych form opieki nad zabytkami, ale również tworzył sprzyjające warunki dla sektora przemysłów czasu wolnego.

Działania wskazane do podjęcia w zakresie opieki nad regionalnym dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym oraz ochrony i kształtowania krajobrazu to:

- 1) Kształtowanie zrównoważonego krajobrazu kulturowego,
- 2) Poprawa stanu i sposobu użytkowania zabytków oraz przeciwdziałanie procesowi ich degradacji,
- 3) Ochrona i kształtowanie zabudowy historycznej miast i miasteczek,
- 4) Ochrona tradycyjnej zabudowy regionalnej i układów ruralistycznych,
- 5) Powstrzymanie degradacji wartościowych krajobrazów kulturowych oraz dewastacji obiektów zabytkowych i ich otoczenia,
- 6) Kompleksowa rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- 7) Zachowanie i rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, w tym przywrócenie rzeczywistej wartości zniszczonym obiektom oraz ponowne określenie dla poszczególnych obiektów ich wartości zabytkowych, wskazanych do bezwzględnej zachowania,
- 8) Utrzymanie wielokulturowego bogactwa oraz tożsamości lokalnej i regionalnej szczególnie poprzez wspieranie folkloru, tradycji i sztuki ludowej,
- 9) Funkcjonalne zarządzanie kulturą i dziedzictwem kulturowym, w tym rozwój partnerstwa sektora publicznego, pozarządowego i prywatnego,
- 10) Badanie i dokumentowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego,
- 11) Poprawa funkcjonowania instytucji opieki nad zabytkami,
- 12) Wdrożenie mechanizmów włączających wartości dziedzictwa w obieg gospodarczy,
- 13) Zapobieganie degradacji i ochrona zasobów dziedzictwa przyrodniczego regionu,
- 14) Stworzenie systemu oraz procedur zarządzania dziedzictwem przyrodniczym,
- 15) Zintegrowana ochrona krajobrazu kulturowego i środowiska przyrodniczego, szczególnie w zakresie wysokiego poziomu estetycznego otoczenia i ładu przestrzennego.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego

Celami zagospodarowania przestrzennego Małopolski, zapisanymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, w zakresie dziedzictwa kulturowego jest:

- ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego dla podniesienia poziomu wiedzy, świadomości historycznej oraz edukacji społeczeństwa;
- wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego dla ochrony tożsamości regionalnej oraz promocji województwa i jego rozwoju gospodarczego;
- kształtowanie harmonijnego krajobrazu poprzez prawidłowe kształtowanie struktur przestrzennych od skali urbanistycznej po rozwiązania architektoniczne.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego został przyjęty Uchwałą Nr XV/174/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego.

Jednym z założeń planu jest zachowanie i ochrona krajobrazu kulturowego poprzez m. in. objęcie ochroną w formie parków kulturowych terenów o wysokich walorach kulturowych. W celu

zachowania, ochrony i wykorzystania terenów o wybitnych wartościach historyczno-kulturowych proponuje się utworzenie obszarowych form ochrony krajobrazu i dziedzictwa kulturowego w formie parków kulturowych.

Park kulturowy jest formą ochrony krajobrazu umożliwiającą częściową ochronę krajobrazu kulturowego posiadającego wysokie walory historyczno-kulturowe. Celem ustanowienia takiej formy ochrony jest utrzymanie wartości oraz kontynuowanie tradycji miejsca i umożliwienie rozwoju zgodnie z tradycjami regionu.

Wojewódzki plan zagospodarowania przestrzennego proponuje na terenie miejscowości Osiek w Gminie Osiek utworzenie 2 parków kulturowych:

- w obrębie kompleksu sakralnego z cmentarzem,
- na terenie zespołu pałacowo – parkowego.

Wojewódzki Program Opieki nad zabytkami 2014-2017

W Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami zostały wymienione 2 obiekty z terenu miejscowości Osiek tj. drewniany kościół pw. św. Andrzeja oraz Pałac i założenie parkowe. Budowle te zostały wymienione, jako obiekty o znaczeniu regionalnym – zabytki o dużym znaczeniu artystycznym i historycznym, będące wybitnymi przykładami sztuki lub architektury, a także zachowanego w niezmienionym kształcie krajobrazu kulturowego.

Wojewódzki program opieki nad zabytkami stawia jeden cel strategiczny: Zrównoważone wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego małopolski dla rozwoju gospodarczego regionu i zapewnienia wysokiej, jakości życia Małopolan. W jego ramach wyznaczone zostały dwa cele kierunkowe, pięć priorytetów oraz kierunków działań:

Cel kierunkowy 1 – Skuteczna ochrona regionalnej przestrzeni kulturowej i wartości kulturowych:

Priorytet 1 : Zachowanie historycznej ciągłości i autentyczności regionalnego dziedzictwa kulturowego:

- egzekwowanie wytycznych konserwatorskich oraz stosowanie zintegrowanej, kompleksowej konserwacji zabytków,
- stosowanie zasady ochrony zabytków in situ z uwzględnieniem najbliższego otoczenia zabytku,
- badanie, dokumentowanie i upowszechnianie regionalnego dziedzictwa kulturowego,
- rozpoznanie stanu zachowania oraz potrzeb konserwatorskich i remontowych obiektów zabytkowych w regionie,
- stosowanie optymalnych form ochrony strategicznych dla regionu zabytków i obszarów dziedzictwa kulturowego,
- zapobieganie rozproszeniu osadnictwa oraz przekształceniom układów urbanistycznych, ruralistycznych i tradycyjnej zabudowy historycznych miast, miasteczek i wsi,
- rewitalizacja zabytkowych założeń urbanistycznych i ruralistycznych zespołów obiektów zabytkowych oraz innych obiektów o wartości artystycznej, historycznej i/lub naukowej, wraz z aspektem społecznym.

Priorytet 2 : Zachowanie historycznej wielokulturowości regionu, tradycji i tożsamości regionalnej i lokalnej:

- zapobieganie procesowi degradacji i zagospodarowanie zabytków stanowiących pozostałość po kulturach i narodach zamieszkujących dawną Małopolskę,
- wzmocnienie ochrony dziedzictwa niematerialnego, w tym folkloru i sztuki ludowej,
- wspieranie tradycyjnych form działalności gospodarczej: rzemiosła i ginących zawodów oraz wytwarzania produktów regionalnych i tradycyjnych,
- wspieranie inicjatyw społecznych w zakresie tworzenia i funkcjonowania muzeów lokalnych i izb tradycji,

- wspieranie funkcjonowania zbiorów prywatnych oraz ich udostępnianie,
- digitalizacja materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Cel kierunkowy 2 – funkcjonalne zarządzanie regionalną przestrzenią kulturową:

Priorytet 1 :Aktywność społeczna i emocjonalne zaangażowanie w opiekę nad regionalnym i lokalnym dziedzictwem kulturowym:

- aktywizowanie społeczności lokalnych w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego,
- społeczne zorientowanie działalności muzeów i innych podmiotów funkcjonujących w obszarze kultury,
- wspieranie programów edukacji regionalnej (na rzecz i o dziedzictwie) oraz projektów edukacyjnych i obywatelskich wzmacniających kompetencje kulturowe i kreatywne Małopolan, wrażliwość estetyczną oraz poczucie odpowiedzialności za przestrzeń publiczną,
- zapewnienia powszechnego dostępu do elektronicznych baz informacji o zasobach dziedzictwa kulturowego,
- budowanie silnej identyfikacji Małopolan z regionalnym dziedzictwem kulturowym.

Priorytet 2 : Efektywne zarządzanie regionalnym dziedzictwem kulturowym:

- stworzenie ponadlokalnej struktury koordynującej współpracę i zarządzanie w obszarze dziedzictwa kulturowego,
- wspieranie i unowocześnianie instytucji zarządzających i dokumentujących małopolskie dziedzictwo kulturowe, zwłaszcza w zakresie wdrażania perspektywistycznych planów ochrony i programów działań konserwatorskich wobec zasobów dziedzictwa,
- zintegrowanie ochrony dziedzictwa i krajobrazu kulturowego oraz środowiska przyrodniczego,
- wzmocnienie instrumentów skutecznego planowania przestrzennego, stymulowanie rozwoju projektowania urbanistycznego, chroniącego i wzbogacającego przestrzeń kulturową,
- wzmocnienie służb konserwatorskich i urbanistycznych oraz ich znaczenia i oddziaływania społecznego,
- inicjowanie i wdrażanie form współpracy administracji publicznej, środowisk naukowych i innych podmiotów w obszarze dziedzictwa kulturowego,
- tworzenie systemowych rozwiązań i mechanizmów aktywizujących użytkowników i właścicieli zabytkowych obiektów do inwestowania we własne nieruchomości i adoptowania zabytków do nowych funkcji,
- wspieranie współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej oraz integracji regionalnej budowanej w oparciu o ideę sieci obszarów, miejsc i instytucji.

Priorytet 3 :Ekonomiczne zorientowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego:

- wypracowanie mechanizmów włączających dziedzictwo kulturowe w obieg gospodarczy,
- systemowe promowanie i aktywny marketing regionalnego dziedzictwa kulturowego,
- wspieranie rozwoju turystyki kulturowej i rekreacyjnej wraz z rozwojem infrastruktury turystycznej,
- wspieranie rozwoju przemysłów czasu wolnego opartych na miejscowych tradycjach i autentyczności lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz wartościach krajobrazu kulturowego,
- prowadzenie aktywnej polityki rynku pracy – tworzenie miejsc pracy związanych z dziedzictwem kulturowym i wspieranie tradycyjnych form działalności gospodarczej.

V. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiek

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiek zostało podjęte uchwałą Nr XXXIV/250/2009 Rady Gminy Osiek z dnia 20 listopada 2009 r. a zmienione uchwałą

Nr XXII/141/2016 Rady Gminy Osiek z dnia 24 października 2016 roku. Jeden z rozdziałów studium określa obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz krajobrazu kulturowego. Jednocześnie jako cel polityki ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego i zabytków wskazuje:

- zachowanie i wyeksponowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego decydujących o tożsamości kulturowej gminy,
- kształtowanie atrakcyjnego oblicza gminy, a szczególnie jej przestrzeni publicznych,
- zachowanie krajobrazu otwartego obszarów o wysokich walorach przyrodniczych.

Obiekty chronione na terenie Gminy Osiek zostały ujęte w czterech grupach, a mianowicie:

- obiekty zabytkowe wpisane do Rejestru Zabytków,
- obiekty zabytkowe ujęte w ewidencji, proponowane do wpisania w Rejestr Zabytków,
- obiekty figurujące w ewidencji zabytków,
- obiekty archeologiczne.

Dla ochrony wymienionych obiektów i zespołów zabytkowych wyznaczone zostały następujące strefy:

- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej - strefa pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej,
- strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej - strefa ochrony zachowanych elementów zabytkowych,
- strefa stanowiąca otulinę strefy ścisłej ochrony,
- strefa ochrony ekspozycji obiektów zabytkowych,
- zabytki (stanowiska) archeologiczne w myśl usta wy z dnia 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami podlegają ochronie i opiece w granicach stref ochrony (badań i obserwacji archeologicznych).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiek

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Osiek obejmuje plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Osiek i miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Głębowice. Miejscowy plan zagospodarowania dla Osieka został uchwalony uchwałą Nr XLV/318/2010 Rady Gminy Osiek z dnia 9 listopada 2010 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Osiek. Paragraf 12 ww. uchwały określa zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. W celu zachowania i ochrony istniejącej w obszarze substancji zabytkowej przyjmuje się – stosownie do przepisów odrębnych – zasady zagospodarowania uwzględniające opiekę nad zabytkami. Równocześnie plan w celu ochrony i odtworzenia wysokich wartości kulturowych określa:

- obiekty i zespoły wpisane do rejestru zabytków wraz ze strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej,
- obiekty chronione ujęte w ewidencji zabytków,
- strefę ochrony stanowisk archeologicznych.

Miejscowy plan zagospodarowania dla Głębowic został uchwalony uchwałą Nr XVIII/123/2012 Rady Gminy Osiek z dnia 19 września 2012r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Głębowice. Paragraf 8 uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określa zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. W planie zostały wkreślone następujące obiekty i strefy mające na celu ochronę dóbr kultury materialnej:

- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej,
- strefa ochrony konserwatorskiej,
- stanowiska archeologiczne ze strefą ochronną,
- obiekty wpisane do rejestru zabytków,
- kapliczki, figury i krzyże przydrożne.

Strategia Rozwoju Gminy Osiek w Powiecie Oświęcimskim na lata 2007 – 2020

W obowiązującej strategii rozwoju Gminy Osiek zdefiniowano cztery najważniejsze obszary strategiczne z punktu widzenia rozwoju gminy Osiek. Są to następujące obszary:

Obszar I - Rozwój gospodarczy

Obszar II - Mieszkańcy

Obszar III - Ochrona i kształtowanie środowiska naturalnego i kulturowego

Obszar IV - Informatyzacja oraz promocja gminy

W ramach obszaru III wyznaczono cel: zachowanie walorów środowiska naturalnego i kulturowego, którego celem operacyjnym będzie: zachowanie walorów przyrodniczych i historycznych gminy. Jednocześnie jako działanie priorytetowe w tym obszarze wskazano renowację obiektów zabytkowych. Ma to na celu jak najlepsze zachowanie dóbr kultury materialnej, jako świadectwa przeszłości, kształtujących naszą tożsamość lokalną. Jednocześnie dobry stan zachowania obiektów zabytkowych przyczynia się do zwiększenia zainteresowania turystycznego naszym regionem, co ma bezpośrednie przełożenie na poprawę sytuacji ekonomicznej mieszkańców.

VI. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

1. Rys historyczny Gminy Osiek

Swą nazwę miejscowość Osiek wywodzi od budowanych na leśnych terenach przygranicznych, we wczesnych wiekach, obronnych warowni z pni drzewnych, zwanych „osiekami”. Wieś od początku swego istnienia wchodziła w skład księstwa oświęcimskiego. W 1278 roku wymieniona jest jako „Ossech”. W 1317 r. książę oświęcimski Władysław nadał przywilej na sołectwo w Osieku swojemu „śludze”. Około połowy XV w. wieś wchodziła w skład królewskiej wsi po sprzedaży przez księcia Jana Scholastyka księstwa oświęcimskiego królowi Polski Kazimierzowi Jagiellończykowi. Z końcem XV w. oddana pod zastaw bogatemu mieszczaninowi krakowskiemu Jerzemu Orienthowi za pożyczone przez króla sumy. Ten następnie odstąpił ją podskarbiemu koronnemu Jakubowi Dębińskiemu. W 1468 r. Dębiński sprzedał Osiek Janowi Szaszowskiemu. W 1504r. przechodzi w ręce króla Aleksandra Jagiellończyka, który zamienia go z Balcerem z Dębowca herbu Kornicz na jego dziedziczne wsie: Bujaków, Kobiernice i Porąbkę. Odtąd Osiek stracił prawa królewskiej wsi i stał się własnością prywatną. W 1515 r. Balcer sprzedaje wieś kupcowi i rajcy krakowskiemu Jerzemu Zebartowi, a ten po upływie 18 lat Bethmanom Zajfredom. Poprzez koligacje rodzinne do roku 1558 pozostaje w rękach kilku rodów mieszczańskich. W roku 1558 Osiek przeszedł w ręce Balcera Porębskiego, a następnie jego syna Mikołaja Porębskiego. W 1653 r. Zygmunt i Jędrzej Porębscy dzielą się dobrami, przy czym Zygmuntowi przypadł Dolny Osiek z zamkiem. W rękach Porębskich herbu Kornicz Osiek Dolny i Górny utrzymał się aż do 1682 roku, kiedy to w drodze spadku przeszedł na ich powinowatych Nielepców herbu Prus, a następnie Branickich i Szembeków. Osiek stanowił jedną z najbogatszych posiadłości w okolicy Oświęcimia. Według inwentarza z 1776 r. sporządzonego za kasztelanowej Walerii z Szembeków Branickiej, żony kasztelana Raclawskiego, nazywany był „państwem osieckim”. Około 1799 r. od Walerii Branickiej dobra kupił baron Karol Waclaw Larisch, a potem odziedziczył je jego syn, również Karol, doprowadzając majątek do znacznego powiększenia (ok. 950 ha) i nabycia kilku sąsiednich wsi. Po jego śmierci w 1869 r. dobra osieckie przeszły przez młodszą córkę Adelę w ręce Narcyza Dunin – Borkowskiego. Po jego śmierci w 1884 r. osieckie dobra nabył baron Oskar z Rudna Rudziński herbu Prus III. Po jego śmierci 1919 r. dobrami osieckimi zarządzali jego trzej synowie Andrzej, Marian i Edward. Niestety w 1939 r. majątek przejął niemiecki okupant, a po wojnie został on znacjonalizowany.

Głębowice pojawiły się na mapie Ziemi Oświęcimskiej w drugiej połowie XIII wieku, pierwotnie pod nazwą „ecclesia de Glambowicz”. W 1394 roku Jan II książę Oświęcimski ofiarował Głębowice obok innych dóbr swej żonie Jadwidze, najprawdopodobniej siostrze Władysława Jagiełły. W pierwszej połowie XV wieku Głębowice znalazły się w rękach rodziny herbu Kornicz, który z czasem przyjął nazwisko Głębowskich. W 1463 r. Michał z Głębowic sprzedał połowę Głębowic Mikłaszowi Myszkowskiemu z Przeciszowa. W latach 1475-1493 właścicielem Głębowic był Mikołaj Mikulasz Głębowski Hlubowski. Od początku XVI wieku rodem panującym w Głębowicach byli Gierałtowscy herbu Orla. W ich rękach wieś pozostała do końca stulecia. W tym czasie Głębowice stały się ważnym ośrodkiem ruchu reformacyjnego – kalwinizmu, szczególnie w latach 1527-1528, gdy znajdowały się w posiadaniu Jakuba Gierałtowskiego – sędziego księstw zatorskiego i oświęcimskiego, budowniczego pałacu głębowickiego.

W 1636 roku Paweł Gierałtowski sprzedał Głębowice staroście oświęcimskiemu i barwałdzkiemu-Krzysztofowi Komorowskiemu. Dziesięć lat później właścicielem wsi został jego krewny, sędzia oświęcimski i zatorski – Jan Pisarzowski herbu Strykoń. Pisarzowscy przyczynili się do rozbudowy dworu w Głębowicach zamieniając go w okazałą rezydencję. W 1826 roku Jan Pisarzowski sprzedał Głębowice Ludwikowi Duninowi, Panu na Gierałtowicach herbu Łabędź. Głębowice były w posiadaniu Duninów do 1939 roku. Podczas II wojny światowej w pałacu głębowickim mieściła się szkoła rolnicza i letnisko organizacji „Hitlerjugen”. Po wojnie majątek znacjonalizowano, a pałac uległ całkowitej dewastacji podczas pożaru 1969 r. Od tej pory stanowi ruinę.

2. Zabytki Gminy Osiek wpisane do rejestru zabytków

Lp	Nr i data wpisu do rejestru	Przedmiot ochrony Zakres ochrony
1.	A -389 z dnia 17.11.1972r. A-278/78 Kl.IV-5340/51/78 z dnia 27.02.1978r. A-726/97 PSOZ-BB-5340/8/97 27.08.1997r.	Zespół pałacowo – parkowy w Osieku obejmujący budynek pałacu z 1830r. z najbliższym otoczeniem parkowym znajdującym się na jego terenie. Budynek pałacu z otoczeniem parkowym i murowaną oficyną Pozostała część historycznego założenia parkowego przy pałacu w Osieku wraz z alejkami, drogami dojazdowymi i drzewostanem oraz dwoma oficynami pałacowymi tzw. „Ogrodami” i „Domem Sędziego”.
2.	A-1, L.Kl.V-3/2/68 z 26.03.1968r. A- 292/78 Kl. IV.5340/100/78 19.04.1978r.	Kościół pw. Św. Andrzeja w Osieku Kościół drewniany z pocz. XVI w. Wpis do rejestru obejmuje budynek kościoła w całości z otoczeniem w granicach dawnego cmentarza przykościelnego oraz drzewostanem.
3.	A-1315/M z 12.11.2012	Budynek dawnego młyna w Osieku powstał na przełomie XVIII i XIX w.
4.	L.cz.K.B.S.-3.W.1/38 Z 25.11.1937r. A-239 L.Kl.V-115/11/53 17.03.1954r. A-295/78 Kl.IV.5340/97/78 20.04.1978r.	Pałac murowany w Głębowicach w 2 połowie XVI w., powiększony w 1647 i 1773r.renansowo barokowy. Granice zabytku obejmują całość budynku i jego najbliższe otoczenie.
5.	A-71 L.Kl. V-3/163/68 z dnia 9.12.1968r. A-294/78 Kl.IV.5340/98/78 z dnia 20.04.1978r.	Kościół parafialny pod wezwaniem NMP z Góry Karmelu w Głębowicach Wpis obejmuje budynek kościoła w całości wraz z najbliższym otoczeniem, drzewostanem i aleją dojazdową

Drewniany kościół p.w. św. Andrzeja Apostoła, (A-954/M) o którym pierwsze wzmianki pojawiły się w dokumencie księcia Bolesława Wstydlwego z 1278r. jako – „ecclesia de Ossech”. Obecny zabytkowy kościół został zbudowany w 1558r. na miejscu poprzedniego zachowując swoje położenie na cmentarnym wzgórzu wśród starodrzewia. Wybudowany w stylu późnogotyckim stanowi jeden z najcenniejszych drewnianych zabytków sakralnych na pograniczu śląsko-małopolskim, poczesne miejsce zajmuje również w skali ogólnokrajowej. Prezbiterium stanowi wspaniałe centrum architektoniczne i artystyczno-kultowe. Złocistymi barwami bogatych elementów snycerskich przyciąga wzrok rokokowy ołtarz z drugiej połowy XVIII w. Perłą prezbiterium jest rokokowa ambona w kształcie łodzi Piotrowej.

Położenie: ul. Starowiejska, obok posesji Starowiejska 142

Forma Własności: własność kościelna

Zespół Pałacowo – Parkowy pochodzący z II połowy XVIII w.(A-955/M). Około 1850 roku został gruntownie przebudowany na styl orientalny. Do szczególnych osobliwości należy sala „mauretańska” bogato ozdobiona „wschodnimi” detalami, jedna z piękniejszych w Polsce, bogato zdobiona dekoracją stiukową. W projektowaniu tego budynku uczestniczył Franciszek Maria Lanci. Pałac otoczony jest obszernym ogrodem krajobrazowym z pierwszej połowy XIX w. W parku stoi kilka klasycystycznych i neogotyckich zabudowań mieszkalnych i gospodarczych, między innymi klasycystyczna stajnia z czterokolumnowym portykiem i neogotycka oficyna z okrągłą basztą z 1843 r., zwana kasztelem.

Położenie: ul. Zamkowa (za siedzibą Ośrodka Hodowli Zarodowej Sp. z o.o. – Zamkowa 3)

Forma Własności: własność prywatna

Budynek dawnego młyna (A-1315/M) powstał na przełomie XVIII i XIX w. z inicjatywy właścicieli dóbr Osiek-rodziny Larischów. Początkowo w budynku funkcjonowała papiernia. Ok. 1884r. majątek wraz z budynkiem późniejszego młyna został sprzedany rodzinie Rudzińskich. Modernizacja papierni na młyn nastąpiła w latach 20-tych XX w. Wówczas budynek został nadbudowany i przystosowano urządzenia wodne. Po II wojnie światowej młyn został upaństwowiony. Młyn był czynny do 1996r. Obecnie w budynku zamontowana jest turbina elektryczna i obiekt wykorzystywany jest jako niewielka elektrownia. Budynek młyna usytuowany jest na uboczu wsi, z dala od założenia pałacowo-parkowego i folwarku w Osieku, nad stawami rybnymi, oddzielonymi wysoką groblą.

Położenie: Dz. Ew. Nr 4466 (ul. Główna 2)

Forma własności: własność prywatna

Drewniany kościół Matki Bożej Szkaplerznej został zbudowany prawdopodobnie w 1518 roku. Nawa budowana jest na zrąb i ma kształt prawie kwadratowy. Nakryta jest stropem. Pierwszy wzmiankowany remont świątyni przeprowadziła w 1782 r. Apolonia z Wilkońskich – Pisarzowska. We wnętrzu kościoła znajduje się wiele zabytków w tym m.in.: późnorenesansowy ołtarz główny z herbami Jelita i Starykoń z barokowym obrazem Matki Bożej Szkaplerznej, kamienna barokowa chrzcielnica z 1658 roku oraz zewnętrzne i wewnętrzne tablice epitafijne z XVII, XVIII i XIX wieku z kartuszami herbowymi Pisarzowskich i Duninów.

Ponadto warto zobaczyć płytę nagrobną z rzeźbionym wizerunkiem Jakuba Gierałtowskiego zm. 1546 r., męża Zofii, sędziego Oświęcimskiego, wmurowaną w filar ogrodzenia kościoła, która jest najstarszym tego typu nagrobkiem w Małopolsce, oraz kamienną figurę św. Jana Nepomucena na słupie z 1843 roku. Do kościoła prowadzi zabytkowa aleja lipowa.

Położenie: Aleja Grunwaldzka, wejście od ul. Oświęcimskiej.

Forma Własności: własność kościelna

Pałac w Głębowicach zniesiony został w XVI wieku przez Gierałtowskich, najprawdopodobniej na miejscu istniejącego tu wcześniej dworu należącego do Głębockiego, jak głoszą podania, przywódcy zbójników beskidzkich. Pałac zbudowany został przez Jana Pisarzowskiego w 1646 roku i rozbudowany przez Adama Pisarzowskiego w 1773 roku. Początkowo miał charakter fortalicji. Wokół pałacu znajdował się piękny park typu włoskiego. Obecnie pałac to ruina (spalił się w 1969 roku).

Położenie: ul. Zamkowa, ok. 200 m od skrzyżowania z ul. Oświęcimską po lewej stronie

Forma Własności: Skarb Państwa

3. Pozostałe Zabytki Gminy Osiek wpisane do gminnej ewidencji zabytków

Sołectwo Osiek:

Lp.	Obiekt
1	Dom nr 510 murowany /Kruczała / lata 20-30 XXw.
2	Chałupa Nr 77 wł. Mrozik drewniano-zrębowa XIX/XXw
3	Chałupa Nr 149 murowana z 1910r.
4	Budynek nr 352 drewniano- zrębowy pocz. XXw.

5	Budynek nr 110 Drewniano-zrębowy z 1927r.
6	Budynek murowany nr 255 , ok. 1925r.
7	Zabudowania folwarku „Karolina” murowane z poł. XIXw.
8	Zabudowania folwarku „Karolina” murowane z poł. XIXw.
9	Budynek mieszk. w zesp. folwarku murowany, poł. XIXw.
10	Kościół parafialny /nowy/ murowany neogot. z 1908r.
11	Plebania murowana z 1904-1908r.
12	Budynek gospodarczy przy plebani murowany z 1890r.
13	Kopiec grunwaldzki z kapliczką murowaną ok. 1820r.
14	Kapliczka pw. św. Tekli „Kramarczykówka” pocz. XXw.
15	Budynek szkoły ; murowany ¼ XXw.
16	Kapliczka w pos. 759 Pieczka murowana w 2/4 XXw.
17	Dom Nr 144 obok starego Kościoła murowany z pocz. XXw.
18	Kapliczka w posesji Honik 368 murowana w 2/2 XIXw.
19	Dom nr 107 drewniano- zrębowy wł. Kozieł z ok. 1921r.
20	Budynek nr 406 drewniano – zrębowy z 1903-1910 r.
21	Oficyna pałacowa tzw. „stary sąd” lub „hotelik” – II poł. XVIII w.
22	Budynek gospodarczy przy oficynie pałacowej tzw. „stary sąd” lub „hotelik” – II poł. XIX w.
23	Oficyna pałacowa tzw. „stara kuźnia” – I poł. XIX w.
24	Budynek gospodarczy przy oficynie pałacowej tzw. „stara kuźnia” – przed 1895 r.
25	Budynek gospodarczy – dawna gorzelnia i likiernia – XVIII/XIX w.
26	Budynek gospodarczy – dawny browar: słodownia piwa, gorzelnia, ob. spichlerz – przed 1895 r.
27	Budynek gospodarczy – obora, magazyn paszowy (spichlerz) – koniec XVIII w. lub I ćw. XIX w.
28	Budynek administracyjno – gospodarczy - biura, zaplecze socjalne, świetlica, magazyn paszowy, dawna obora – I poł. XIX w.
29	Budynek gospodarczy (obora) – przed 1895 r.
30	Budynek gospodarczy – obora dla zwierząt, pierwotnie spichlerz i stajnia – XVIII /XIX w.

31	Budynek gospodarczy – ob. magazyn, warsztat, przechowalnia części zamiennych, pierwotnie dom ogrodnika – przed 1895 r.
32	Stodoła I – I poł. XIX w.
33	Stodoła II – I poł. XIX w.
34	Stodoła III – część zach. I poł. XIX w., część wsch. po 1885 r.
35	Budynek Gospodarczy – pomieszczenia na maszyny rolnicze, magazyn nawozów – przed 1895 r.
36	Budynek mieszkalno – biurowy przy cegielni – pomiędzy 1885 r. a 1890 r.
37	Budynek przemysłowy – cegielnia – pomiędzy 1885 r. a 1890 r.
38	Suszarnia na 75 tyś. cegieł – pomiędzy 1885 r. a 1890 r.
39	Kapliczki przy wjeździe na teren dawnego folwarku – około 1930 r.
40	Młyn wodny – turbinowy – XVIII/XIX w. papiernia, przebudowana na młyn 1920 – 1928 r. – część została wpisana do rejestru zabytków nieruchomości woj. małopolskiego
41	Dawny cmentarz rzymsko – katolicki - data założenia ok. 1870 r.
42	Dawny cmentarz rzymsko – katolicki przy zabytkowym kościele św. Andrzeja - prawdopodobnie cmentarz istniał już ok. 1550 r.
43	Cmentarz komunalny – założony 1914 r., powiększony współcześnie.

Sołectwo Głębowice:

Lp.	Obiekt
1	Kapliczka /versus 64/ - murowana – XIX/XX w.
2	Kapliczka w posesji 182 /Leśniak/ – murowana ok. 1920r.
3	Figura przydrożna św. Jana Nepomucena na postumencie – kamienna – 1843r.
4	Chałupa nr 67 drewniano- zrębowa - 1880r./ Pomietlak /
5	Ruiny pałacu, murowany - XVI/XVII/XVIII w.
6	Park w zespole dw.- pał , XVII/XVIII
7	Cmentarz komunalny rzymsko – katolicki - 3 ćw. XIX w.

Stanowiska archeologiczne

Ochronie podlegają stanowiska archeologiczne zlokalizowane w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Sołectwa Osiek i Sołectwa Głębowic, oznaczone na rysunkach planu :

- 1) Osiek 1, wczesne średniowiecze
- 2) Osiek 2, epoka kamienia

- 3) Osiek 3, wczesne średniowiecze
- 4) Osiek 4, wczesne średniowiecze
- 5) Osiek 5, wczesne średniowiecze
- 6) Osiek 6, neolit
- 7) Osiek 7, neolit
- 8) Głębowice 1, prehistoria
- 9) Głębowice 2, epoka kamienia

VII. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego

W Gminie Osiek znajdują się 5 obiektów wpisanych do rejestru zabytków, 50 obiektów wpisanych do ewidencji zabytków, kapliczki i krzyże przydrożne nie ujęte w wykazie oraz 9 stanowisk archeologicznych.

W większości obiekty zabytkowe należą do osób prywatnych lub stanowią własność kościelną. Własność komunalną stanowią jedynie dwa obiekty: figura św. Jana Nepomucena w Głębowicach i budynek murowany pełniący rolę Szkoły przy ul. Głównej 450 w Osieku.

Do najlepiej zachowanych obiektów zabytkowych należą obiekty sakralne: kościół w Osieku oraz kościół w Głębowicach. Dzięki dotacji celowej MWKZ udało się dokonać konserwacji technicznej i estetycznej polegającej na kompleksowych pracach przy strukturze, gruntach, warstwach malarskich i złoceniach ołtarza głównego z kościoła pw. NMP Szkaplerznej w Głębowicach. Z kolei w 2016r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego udzielił dotacji na kontynuację konserwacji polichromii na sklepieniu, ścianach oraz oryginalnym łuku tęczy w tymże Kościele w Głębowicach.

Pałac w Osieku w 2011 r. uległ częściowemu zniszczeniu w skutek pożaru w obrębie stropu pomiędzy kondygnacjami parteru i piętrowa. W ostatnim czasie pałac zmienił swojego właściciela, który rozpoczął prace inwestycyjne polegające na remoncie i adaptacji zabytkowych obiektów kubaturowych z konieczną ich przebudową i rozbudową pod kątem adaptacji dla funkcji usługowej hotelowo-gastronomicznej o charakterze reprezentacyjnym i mieszkalnej. W zakresie przedsięwzięcia planuje się rozbiórkę zdegradowanych budynków gospodarczych, ogrodzenie terenu zespołu, przebudowę i wykonanie niezbędnych przyłączy i sieci zewnętrznych infrastruktury technicznej, modernizację układu komunikacyjnego z lokalizacją niezbędnych miejsc parkingowych, odtworzeniem historycznych alejek parkowych oraz ciągów spacerowych, rewitalizację terenów rekreacyjno-sportowych, odtworzenie stawu parkowego i układu wodnego, gospodarkę zielenią parkową obejmującą pielęgnację starodrzewu, cięcia sanitarne i kompozycyjne oraz nasadzenia ozdobne uzupełniające.

Dzięki dotacji otrzymanej od MKWZ remontowi poddano również budynek dawnego młyna. Natomiast ruiny pałacu w Głębowicach są w bardzo złym stanie, popadają w całkowitą degradację spowodowaną przez dewastację i zaniedbania. Dla zachowania obiektu konieczne są prace konserwatorskie mające na celu zachowanie obiektu w postaci trwałej ruiny i prace pielęgnacyjne parku.

W ramach konkursu KAPLICZKA w latach 2015-2016 dokonano konserwacji technicznej i estetycznej kamiennej rzeźby św. Jana Nepomucena w Głębowicach wraz z postumentem z płaskorzeźbami na trzech ściankach oraz wykonano opaskę żelbetową i izolację pionową postumentu. Rozbiorce poddano jedno z zabudowań folwarku „Karolina”, które było w bardzo złym stanie technicznym i groziło zawaleniem: W dobrym stanie zachowania są budynki folwarku przypałacowego. Jednak prace remontowe należałoby prowadzić z zachowaniem walorów zabytkowych obiektów. Większość prac budowlanych i remontowych prowadzonych przez właścicieli obiektów powoduje utratę ich wartości zabytkowych. W złym stanie są także w większości przypadków budynki drewniane, zwłaszcza te nie zamieszkałe. Właściciele tych obiektów nie dążą do ich odtworzenia, raczej postrzegają je jako uciążliwe i dążą do ich rozbiórki i pozyskania wolnego miejsca pod zabudowę. Tradycyjne budownictwo drewniane zostało całkowicie wyparte, przez nowe technologie budowlane i nie znajduje aprobaty wśród społeczeństwa. Jednocześnie zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie uwzględniają obostrzeń co do postępowania z zabudową drewnianą i nie ograniczają w żaden sposób stosowanych technologii i materiałów koniecznych do stosowania przy budowie obiektów mieszkalnych i gospodarczych. Konieczne wydają się też prace konserwatorskie dla

zachowania najcenniejszych nagrobków na lokalnych cmentarzach. Większość wartościowych obiektów niszczy co grozi ich całkowitym zniszczeniem.

Dobrze utrzymane są natomiast liczne kapliczki, gdyż mieszkańcy dbają o ich stan, pełnią one bowiem miejsca kultu religijnego.

VIII. Cele programu opieki nad zabytkami

1. Aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ)
  - 1.1. Dokonanie przeglądu i weryfikacja rejestru zabytków oraz ewidencji zabytków
  - 1.2. Wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej wszystkich istniejących obiektów
  - 1.3. Określenie stanu technicznego obiektów z ewidencji zabytków
  - 1.4. Uzupełnienie kart ewidencyjnych w GEZ obiektów o uzyskane dane i dokumentacje fotograficzną
2. Inwentaryzacja obiektów małej infrastruktury sakralnej (przede wszystkim kapliczek i krzyży przydrożnych)
  - 2.1. Dokonanie przeglądu w terenie
  - 2.2. Wykonanie dokumentacji fotograficznej wszystkich istniejących obiektów
  - 2.3. Uzyskanie informacji na temat historii obiektów
  - 2.4. Ustalenie szczegółowej lokalizacji obiektów na działkach gruntowych oraz właścicieli gruntu
  - 2.5. Utworzenie szlaku kapliczek i krzyży przydrożnych
3. Oznakowanie obiektów zabytkowych
  - 3.1. Oznakowanie obiektów wpisanych do rejestru
  - 3.2. Oznakowanie innych ciekawych obiektów w gminnej ewidencji zabytków
  - 3.3. Jeśli będzie konieczne, wprowadzenie dodatkowego oznakowania na drogach publicznych w celu ułatwienia dojazdu do obiektów zabytkowych
4. Podejmowanie działań w zakresie odnowy zabytków
  - 4.1. Informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków
  - 4.2. Pomoc właścicielom obiektów zabytkowych w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o środki na odnowę zabytków
5. Inwentaryzacja i zabezpieczenie zabytkowych nagrobków na cmentarzach parafialnych
  - 5.1. Inwentaryzacja zabytkowych nagrobków
  - 5.2. Wspieranie działań, mających na celu odnowę i zabezpieczenie zabytkowych nagrobków
6. Edukacja i promocja zabytków
  - 6.1. Organizacja dni otwartych Gminy i udostępnienie turystom obiektów zabytkowych
  - 6.2. Zbieranie materiałów archiwalnych (stare zdjęcia, mapy) dotyczących obiektów zabytkowych i historii regionu
  - 6.3. Włączenie tematyki ochrony dóbr kultury do zajęć szkolnych w szkołach podstawowych i gimnazjum
  - 6.4. Ustalenie z właścicielami obiektów zabytkowych zasad ich udostępnianych w celach turystycznych

6.5. Utworzenie na stronie internetowej Gminy Osiek zakładki „Zabytki” gdzie znajdą się wszelkie informacje na temat obiektów zabytkowych na terenie gminy.

7. Podnoszenie wartości kulturowej gminy

7.1. Utworzenie izby regionalnej

7.2. Zebranie zabytkowych obiektów kultury materialnej (stare narzędzia, przedmioty użytku codziennego, maszyny rolnicze itp.)

7.3 Utworzenie parków kulturowych proponowanych w wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego

7.4. Wpisanie nowych obiektów do rejestru zabytków

7.5. Podnoszenie świadomości właścicieli obiektów co do wartości historycznej i materialnej posiadanych obiektów .

IX. Instrumenty realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Zadania wskazane w gminnym programie opieki nad zabytkami będą realizowane poprzez:

- instrumenty prawne tj. wynikające z uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy, poprzez utworzenie nowych form ochrony zabytków jak park kulturowy czy nowy wpis do rejestru zabytków,
- instrumenty finansowe tj. środki własne właścicieli zabytków, dotacje celowe z budżetu państwa, dotacje z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na prace restauratorskie przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków, dotacje udzielane przez Małopolskiego Konserwatora Zabytków, dotacje WFOŚiGW na rewitalizację pomników przyrody, środków Funduszu Kościelnego, dofinansowania w ramach projektów finansowanych przez UE,
- instrumenty społeczne tj. działania edukacyjne, działania promocyjne, współdziałanie z organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego gminy,
- instrumenty kontrolne tj. aktualizacja gminnej ewidencji zabytków, badanie stanu technicznego obiektów.

X. Postanowienia końcowe

Z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Wójt Gminy Osiek sporządzi w roku 2016 i 2018 sprawozdania, które zostaną przedstawione Radzie Gminy. W roku 2020 zostanie przygotowania do opracowania i przyjęty Gminny Program Opieki nad zabytkami na lata 2020-2023.

Przewodniczący Rady
Jerzy Czerny